Roll No. 2024159842.....................

Total No. of Questions : 8]

004

[Total No. of Printed Pages : 3

SS

2324

103985

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

PUNJABI (Elective)

Time Allowed : 3 Hours **Maximum Marks : 80**

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ **004** ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ।

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 28 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(iv) 5 ਅੰਕ ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ-80 ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ।

(v) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

(vi) **ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।**

(vii) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 2 ਦੇ ਭਾਗ (ੳ), (ਅ) ਅਤੇ (ੲ) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ 5 ਅੰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 5

2. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 15x2=30

ਭਾਗ (ੳ) : ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

(i) 'ਫਕੜੁ ਜਾਤੀ ਫਕੜੁ ਨਾਉ' ਸਲੋਕ ਵਿੱਚ ਆਏ 'ਫਕੜੁ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 2

(ii) ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ 'ਯੂਸਫ਼ ਜ਼ੁਲੈਖ਼ਾਂ' ਕਿੱਸਾ ਕਿਸ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ? 2

(iii) ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਮੁਲਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ? 2

(iv) ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ 'ਹਸਾਉਣੇ ਪਾਤਰ' ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 2

(v) ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਨੂੰ ਨਿਰੋਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਛੰਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ? 2

ਭਾਗ (ਅ) : ਬਹੁ-ਚੋਣਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

(i) 'ਫਰੀਦਾ ਕਿਥੈ ਤੈਡੇ ਮਾਪਿਆ, ਜਿਨੀ ਤੂ ਜਣਿਓਹਿ' ਸਲੋਕ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ – 2

(ੳ) ਸੰਸਾਰਿਕ ਨਾਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ (ਅ) ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ

(ੲ) ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ (ਸ) ਸੱਚੀ ਭਗਤੀ ਨਾਲ

(ii) ਲੇਖਕਾ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਖ਼ਰਚਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਚਾਰ ਆਨਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਖ਼ਰੀਦਿਆ ? 2

(ੳ) ਚੂੜੀਆਂ (ਅ) ਕਿਤਾਬਾਂ

(ੲ) ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਭੁਕਾਨੇ (ਸ) ਕੁਲਫ਼ੀ

(iii) ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੈਕਟਰੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ? 2

(ੳ) ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ (ਅ) ਲਲਿਤ ਭਾਈ ਨੂੰ

(ੲ) ਬਾਬੂ ਭਾਈ ਮਿਸਤਰੀ ਨੂੰ (ਸ) ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ

(iv) 'ਵੈਰਾਗ' ਕਿਸ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਹੈ ? 2

(ੳ) ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਦਾ (ਅ) ਰੌਂਦਰ ਰਸ ਦਾ

(ੲ) ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਦਾ (ਸ) ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ

(v) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਕਾਵਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? 2

(ੳ) ਨਾਵਲ (ਅ) ਕਵਿਤਾ

(ੲ) ਜੀਵਨੀ (ਸ) ਨਾਟਕ

ਭਾਗ (ੲ) : ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਗ਼ਲਤ :

(i) 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ' ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2

(ii) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ੍ਵੈਜੀਵਨੀ ਕਵਿਤਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੈ। 2

(iii) ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਣ ਆਏ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੰਜ ਦਾ ਪਹਾੜਾ ਸੁਣਿਆ। 2

(iv) ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਰ-ਤਾਲ ਅਤੇ ਤੁਕਾਂਤ-ਮੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 2

(v) ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ। ਵਿਦੂਸ਼ਕ 2

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇੱਕ** ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ : 2+5=7

(ੳ) ਇਸ਼ਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੱਡੀਂ ਰਚਿਆ, ਉਹ ਫਿਰਦੇ ਚੁੱਪ ਚਪਾਤੇ ਹੂ।
ਲੂੰ-ਲੂੰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੱਖ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਉਹ ਕਰਦੇ ਗੁੰਗੀ ਬਾਤੇਂ ਹੂ।
ਉਹ ਕਰਦੇ ਵੁਜ਼ੂ ਇਸਮ ਆਜ਼ਮ ਦਾ, ਜਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਵਹਦਤ ਨਾਤ੍ਹੇ ਹੂ।
ਤਦ ਥੀਨ ਕਬੂਲ ਨਮਾਜ਼ਾਂ, ਜਦ ਯਾਰਾਂ ਯਾਰ ਪਛਾਤੇ ਹੂ।

(ਅ) ਦਸ ਬਸਤੂ ਲੇ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ ॥ ਏਕ ਬਸਤੁ ਕਾਰਨਿ ਬਿਖੋਟਿ ਗਵਾਵੈ ॥
ਏਕ ਭੀ ਨ ਦੇਇ ਦਸ ਭੀ ਹਿਰਿ ਲੇਇ ॥ ਤਉ ਮੂੜਾ ਕਹੁ ਕਹਾ ਕਰੇਇ ॥
ਜਿਸੁ ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਨਾਹੀ ਚਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਉ ਕੀਜੈ ਸਦ ਨਮਸਕਾਰਾ ॥

4. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇੱਕ** ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ : 5

(ੳ) ਮੂੰਹ ਆਈ ਬਾਤ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਏ (ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ)

(ਅ) ਨਾਨਕ ਪਰਖੇ ਆਪ ਕਉ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ)

5. 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ' ਦੇ ਕਾਵਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ। 10

ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁੱਢ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

6. 'ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ' ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਦੋ** ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ : 2x4=8

(ੳ) ਐਬਟਾਬਾਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੇਖਕ ਨੇ ਨਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜੋ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

(ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਤਿਊੜੀ ਕਿਉਂ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ?

(ੲ) ਸਿੰਬਾ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸੈਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਸਮੇਂ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ?

(ਸ) ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦੀ ਉਸਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਮੁਲਤਾਨੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਲ ਜੋ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਹੋਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

7. 'ਸਾਹਿਤ-ਬੋਧ' ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇੱਕ** ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : 3+5+2=10

(ੳ) ਨਾਟਕ

(ਅ) ਨਿਬੰਧ

(ੲ) ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ **ਇੱਕ** ਭਾਗ 'ਤੇ ਉਦਾਹਰਨ ਸਹਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : 1x5=5

(ੳ) ਕਬਿੱਤ ਛੰਦ ਜਾਂ ਦਵਈਆ ਛੰਦ

(ਅ) ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਜਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ

(ੲ) ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਜਾਂ ਭਿਆਨਕ ਰਸ

-oOo-

[illegible]

[illegible] (8+8+8+7) = 31 [illegible]